

УДК 811.111'373.7:811.161.2'25

Хавкіна О. М.¹, Старенкова Г. О.²

¹ канд. філол. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ГФ-317 ЗНТУ

СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «НАУКА» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Науково-технічний текст, який характеризується ясністю, чіткістю та лаконічністю висловлювань, одночасно може містити низку емотивно забарвлених лінгвістичних засобів. Це обумовлено тим, що науково-технічний дискурс, не зважаючи на його об'єктивність та нейтральність, залишається репрезентантом певної культури та норм наукової комунікації, притаманній даній соціально-культурній спільноті, де рівні образності та експресивності висловлювань навіть у науковому дискурсі є досить різними. Тому не дивно, що в багатьох мовах світу, зокрема в сучасній англійській мові, наявні фразеологічні одиниці, які можуть бути віднесені до лексико-семантичного поля «наука».

Фразеологічні елементи можуть становити певні труднощі для перекладу, перш за все через те, що перекладач може не ідентифікувати фразеологізм, прийнявши його за звичайне неідіоматичне сполучення слів, або ж через неправильне визначення його семантики, яка не є звичайно простою сумою складових фраземи.

В. Карабан виділяє такі способи перекладу образних фразеологізмів [1, с. 521-522]:

а) повним еквівалентом з ідентичною або подібною структурою, лексичним складом, стилістичними характеристиками, значенням та образністю: ***to be on the same wavelength*** – *бути на одній хвилі*; ***well-oiled machine*** – *працювати як добре змащений механізм*;

б) відносним еквівалентом, що є дуже подібним до англійського фразеологізму за значенням та стилістичними характеристиками, але відмінним за лексичним складом, образністю або граматичними ознаками: ***to blind with science*** – *збити з пантелику, використовуючи спеціальну термінологію*; ***to pull the plug*** – *прикрити лавочку, припинити діяльність*; ***Bells and whistles*** – *цацки, прибамбаси*;

в) варіантним відповідником, коли з декількох синонімічних фразеологічних одиниць вибирається одна: ***It's not rocket science.*** – *Це не*

найвища математика / у цьому немає нічого складного / на це великого розуму не треба; **to reinvent the wheel** – винайти велосипед / відкрити Америку;

г) калькою, коли англійський фразеологізм перекладається послівно: **cog in the machine** – «гвинтик» у механізмі; **instrument of peace** – інструмент миру;

д) описово, коли передається значення англійського фразеологізму без збереження образності: **push (one's) buttons** – вивести з себе, сильно розлютити; **fire on all cylinders** – працювати на повну потужність; **Sputnik moment** – ситуація знаходиться на межі провалу, і для успішного її завершення потрібно більше зусиль.

Отже, переклад фразеологізмів – заняття дуже важке. Цей процес є творчим і потребує вміння відшукати необхідні порівняння і вираження для збереження смислового навантаження тексту перекладу. Без знання фразеології неможливо оцінити яскравість і виразність мови, зрозуміти жарт, гру слів, а іноді сенс всього висловлювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Карабан, В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури [Текст] / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 651 с.

2. Your Dictionary. What Are Examples of Science Idioms? [Electronic resource]. – Access mode: <https://examples.yourdictionary.com/what-are-examples-of-idioms-related-to-science.html>.

3. The Free Dictionary by Farlex [Electronic resource]. – Access mode: <https://idioms.thefreedictionary.com>.